

Şafak Sahibli

Alevine Üşüyen Mum

Çeviren: Fethi Gedikli

2012

Milli Virtual Kitabxananın təqdimatında

Bu elektron nəşr <http://www.kitabxana.net> - Milli Virtual Kitabxananın “Eurovision-2012” mahnı müsabiqəsinə gələn xarici qonaqlar, turistlər və soydaşlarımız üçün Azərbaycan kitablarını, eləcə də yazıçılarımızın əsərlərini müxtəlif dillərdə, rəqəmsal - e-kitab formatında hazırlamaq...” Kulturoloji-innovativ Layihə çərçivəsində nəşrə hazırlanıb və yayılır.

Elektron Kitab N 32

YYSQ - Milli Virtual Kitabxananın e-nəşri N 32 (82 - 2012)

Kulturoloji layihənin bu hissəsini maliyyələşdirən qurum:

[Azərbaycan Respublikası Prezidenti Yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası](#)

Şafak Sahibli

Alevine Üşüyen Mum

Çeviren: Fethi Gedikli

Şafak Sahibli “Gönlüm susuz sahradır”, “Biçilmiş çiçəklər”, “Anasız günlerim”, “Hasretin evimin konuğu olur”, “Düşman elimi sıkar, dost yüreğimi”, “Tenha Kuğu”, “Üşüyürəm söze doğru” adlı şiir kitablarının şairidir. “Tenha Kuğu” Türkiyə’de yayınlanmışdır. Lirik-psikolojik, şarti manada fragmental uzun-şiir (poema).

YYSQ - Milli Virtual Kitabxananın e-nəşri N 32 (82 - 2012)

Virtual redaktoru və e-nəşrə hazırlayanı: Aydın Xan (Əbilov), yazar-kulturoloq

YYSQ - Milli Virtual Kitabxana. Bakı – 2012

Şafak Sahibli

Alevine Üşüyen Mum

Çeviren: Fethi Gedikli

«Alevine Üşüyen Mum»

Şafak Sahibli modern poetik düşünce imkânlarını orijinal deyiş tarzı ile zenginleştiren şairlerimizdendir. Onun estetik ifade sanatkârlığı şiirden şiire duruluyor, cilalanıyor ve yeni yeni poetik buluşlara ulaşıyor. Son devir yaratıcılığı şairenin kaleminin daima inkişafda olduğunu gösteriyor.

Şafak Sahibli somut mevzulara müracaat etmekten çekinmiyor; o, edebiyatımızın ulularını - edebi seleflerimizi dikkatle ve muntazam biçimde izliyor. Bu günlerde tamamladığı «Alevine Üşüyen Mum» lirik-psikolojik, şarti manada fragmental uzun-şiiri de şairenin cesaretle üstlendiği edebi varisliğin neticesidir.

Seleflere her hangi bir biçimde ithaf eseri yazmak oldukça mesuliyet ve dikkat isteyen bir iştir. Bunun niyeliğine varmadan kaydetmek isterim ki, Sahibli, halk şairi Nigar Refibeyli'ye hasrettiği bu uzun-şiirinde büyük şairimizin portre çizgilerini vermekten, onu herhangi bir suje, kompozisyon çerçevesinde takdim etmekten çok uzaktır. İlginçtir ki, ananevi uzun-şiir uslubu dışında olan eserde, Sahibli, edebi mirası vasıtasıyla yakından tanıyıp bir kadın sezgisi ile duyduğu, anladığı hanım şairimizi kadim felsefi tefekkürümüzün bize yeryüzünde hayatın esası olarak tanıttığı dört unsurda arıyor. Bu maksatla ilk sırada Nigar Hanım'ın şiirlerinden dört unsurla ilgili bendleri seçip uzun-şiirin canına, kanına enjekte ediyor; rüzgara, semaya dair şiirlerinde havayı, deniz şiirlerinde suyu, dağlara, yollara hasrolunan şiirlerinde toprağı, güneşle, mumla ilgili şiirlerinde ateşi görüyor ve sanki ipin ucunu tutarak, kahramanı ile yüz yüze, göz göze konuşmak için sefere çıkıyor. Efsus ki, sonunda bu yürüyüş hanım şairimizin mezar taşının eteğinde bitiyor.

***Çığırklar yolların örgüleridir,
Kıvrılıp baş koydu mezar taşına.***

Bir hassas kalem sahibi olarak şaire üzüntüsünü

***Bahar uyanmıyor daha,
Güneş de yanmıyor daha,
Günler de kanmıyor daha
Çöller daralıyor sensiz.
... Ölüm, anına geldik,
Dünya sonuna geldik.
Şair, yanına geldik
Güller daralıyor sensiz.***

diye ifade ediyor.

Şaire metaforik planda «yıllar» arkasından yeni yeni nesillerin gelişini, «güller» arkasından ise gelen nesillerin gidenlere ihtiramını görüyor ve beşer tarihinin zaman zaman toprağa emanet ettiği büyük şahsiyetlerin ölmezliğini vurguluyor:

***Hayat şiir adlı ölümsüzlüğü
Yazmış mısra mısra söz yaddaşına. (belleğine)***

Şafak Sahibli'nin şiir imparatorluğuna doğru yeni adımı olan bu kitabı alın ve okuyun,
pişman olmazsınız.

Firuze MEMMEDLİ

ALEVİNE ÜŞÜYEN MUM

Nigar Refibeyli'ye ithaf olunur.

Bu gece ümidim

yağışa düştü,

koptu kirpiğimden

bir ah damlası.

Bir mısra tetiğin

üstüne düştü,

Can verir yaralı

şii balası.

Kalem ayak açtı

varaklar üste,

Sözü adım adım

arşa çıkarır.

Bir beşik sallanır

bayatı üste,

Bir şair kalemi

feryat koparır.

Çığırlar yolların

örgüleridir,

Kıvrılıp baş koydu

mezar taşına.

Hayat şair adlı

ölümsüzlüğü

Yazdı mısra mısra

söz yaddaşına.

Bir bahar çiçeği, bir

gül leçeği

Gelin tek¹ bezenmiş,

budağa göçer.

Şiir ocağının bir

akpürçeği

Nağme tek² dudaktan dudağa

göçer.

“-Ben sizi bir daha görebilmesem,

Hatıramı aziz saklayın, dağlar!

Düşünüzden lale derebilmesem,

Siz beni ovada yoklayın, dağlar!”

¹ Gelin tek: gelin gibi

² Nağme tek: nağme gibi

Seni yüreğime serip

laylamla yatırdım

Hazan olup döküldü

hatıralar

geçmiş günlerimin

beşiğinden

Kuş kanatlı

kirpiklerin

bakışlarını kaçırıldı

benden.

Dertli görünürsün, dertlisin, bahar!

Yüzünde bir hazan havası vardır.

Ey kara yaşmaklı gelin bulutlar!

Atın yaşmakları, gelen Nigar'dır.

Sevin, toprak yüzü, sevin, yeryüzü!

Sizlere bir dünya saadet geldi.

Şadlan, sema yüzü, şadlan, gökyüzü!

Koynuna bir yıldız emanet geldi.

Yat, ey akşam,
uykun şirin olsun!
Açılan seher
öpecek
ağarmış benzini.
Yat, ey deniz,
koynuna al
gecenin zulmetini!

Ak yaşmağı
ser
sahilin yakasına.

Martılar kanat açıp
oynasınlar
bey havasına.

Titre, gökyüzü
ağla bulutları!

Susuz sahraların
doyur gözünü.

Ağla,
ağla tabiatın
son nefesini.

Dur, dur, akar sular
götürme benden
dalgalar silsilesini!

**“-Oturak seninle bir az yüz yüze
Bir deniz, bir sema, bir güneş olsun
Kayıkçı beni de götür denize,
Sularda uzanan gölgemiz olsun?!”**

Bir gemi ayrılıyor uzak limandan
bir yürek kopmak
istiyor
yağıştan,
rüzgardan,
tufandan.

Bu benim, sahilde tek.

Gelecek

O gemi
o tufan,
o rüzgar,
bir de sen.

Denizin dalgaları
Geçer sinem üstünden.

Sahiller kamçılıyor,
Göğsümde dalgaları.

Uyandırır uykusundan
güneş
erken seheri.

Keşke açılmayaydı

bu seher.

Görmeydik,

şafağın al rengini.

Yitireydik renklerin

ahengini.

Seher açılınca

açılırdı gözlerin.

Uykun sepileydi

gecenin karanlığına.

Keşke açılmayaydı bu seher.

Görmeydik güneşin

kızıl saçlarını,

alaydık gökyüzünden

bir şair sorağını.

**“-Elâ gözlüm, senden ayrı geceler
Bir yıl gibi uzun olur, neleyim!”
Bahçemizde kızıl güller her seher
Tezden açar, vaksız solar, neleyim?!”**

Uyan bahar,
çatlasın
yanağı tomurcukların,
Yüzü gülsün budakların.
Melhemidir
her çiçeği
sinemdeki
bu dağların.
Aman, tufan,
Aman, duman
çekilin siz
gözlerimin
kabağından!³

**“-Esen yeller, esen yeller,
Sevgilimden bana haber!
Solanda narin çiçekler**

³ Kabağından: önünden

Gül yanağım solmasın mı!

Gözüm yaşla dolmasın mı?!”

Dertli görünürsün, dertlisin, bahar!

Yüzünde bir hazan havası vardır.

Ey kara yaşmaklı gelin bulutlar

Atın yaşmakları, gelen Nigar’dır.

Bir bahar nefesine,

Bir gülün goncasına,

Dalgaların sesine,

Denizin özü gelir.

“-Unutmak istiyorum hatıraları,

Denizin sesi geliyor.

Unutmak istiyorum

kalbimin kırık muhabbetini,

ıstıraplı bir aşkın hikayesini.

Unutmak istiyorum

acı, şirin hatıraları,

Denizin sesi geliyor.”

Uyandır rüzgar, dalgaları,
Sahile lepesi⁴ gelsin.
Unutalım hatıraları,
Denizin sesi gelsin.

Sığınmağa yer arıyor
içimdeki deli yürek.
Üşüyor arzularım,
üşüyor sehere dek.
Unutsam,
ölem gerek.

Rüzgar, neden çırpınırsın
Ağa düşmüş bir turaç tek⁵!
Telekleri leçek leçek.
Gözlerini bu yollardan
çek, ey hasret!
Yıldızları çiskin gibi
sep, ey gece!
Tomurcuklar
göz yaşı tek
düğüm düğüm

⁴ Lepe: dalga, küçük dalga.

⁵ Turaç tek: turaç gibi,

düğümlendi.
Tabiatın gözlerine
kan çilendi.

**“-Geldim çiçeklerle vedalaşmağa,
Gördüm ki, nemlidir gözü güllerin.
Belki sitemkardır, şikayeti var,
Belki vardır bana sözü güllerin?!”**

Sana el uzattı güller, çiçekler,
Elleri koynunda kaldı yılların.
Senin selamına gelen külekler⁶
Gördü ki, göçmüştür göçü güllerin.

Daha bu yerlerin gözü açılmaz,
Daha bu çöllerin yüzü açılmaz,
Daha bu yolların izi açılmaz,
Amansız tabiat, aman, tabiat!

Unuttu boran da, ayaz da, kar da,
Laleyi düşüne takan dağları.
Bürüdü ak duman öz kefenine
Ruhu bedeninden çıkan dağları

⁶ Külek: rüzgar

**“-Yüce başınızdan külek⁷ gönderin,
Atlas döşünüzden çiçek gönderin,
Buluttan bir beyaz yaşmak gönderin,
Matem yaylığını bağlayın, dağlar?!”**

Tabiat şairle görüşe gelmiş...

Dökülsün göz yaşı koy bulutların,
Şimşek yarı bölün göğün yüzünü,
Tanrı dergahından cennet bağının
Görek allı güllü atlas düzünü.

Tabiat şairle görüşe gelmiş...

Uyansın tabiat, uyansın artık
Çeksin kış göçünü dağlara doğru.
Bahar gelinliğin eynine giyip,
Sürsün ardınca dağ bulutları.

⁷ Külek: rüzgar

Tabiat şairle görüşe gelmiş...

Güneş tellerini septi çöllere,
Dallar menekşeye eğdi boynunu.
Dereler gözünü dikti yollara
Giyindi eynine lale donunu.

Tabiat şairle görüşe gelmiş...

ieği atlasın kelebeklerin
Nergizler uyusun kanatlarında
Jalesi inciler kızıl gllerin
Bülbülü okusun budaklarında

Tabiat şairle görüşe gelmiş...

Yine destelendi turnalar gibi
Ger katar katar yıllar mrden.
Zaman z çarkını saklayabilmez,
Dşer birer birer günler mrden.

Tabiat şairle görüşe gelmiş...

Deniz dalgaları koynuna almış,
Kayalar lal-dilsiz hayale dalmış.
Rüzgarlar yolunu sahile salmış,

Gelir kervan kervan dalgalar üste.

Tabiat şairle görüşe gelmiş...

Gelir kervan sessiz sessiz,
geçer kervan
durmadan.

İver,
hayat
iver
hele dünya kurmadan
ömür biter
gün biter.

Baharı uyandıрмаğa
Yeller daralır sensiz
Hasret batmış günaha
Yıllar daralır sensiz.

Bahar uyanmıyor daha,
Güneş de yanmıyor daha.
Günler de kanmıyor daha,
Çöllər daralıyor sensiz.

Gece yumup gözünü,
Ay gizleyip yüzünü,
Kucaklayıp dizini,
Eller daralır sensiz.

Harıbülbül⁸ bitiren,
Öz yurdunda yitiren,
Dertlerini getiren,
Eller daralır sensiz.

Ölüm anına geldik,
Dünya, sonuna geldik,
Şair, yanına geldik!
Güller daralır sensiz.

⁸ Harıbülbül: Azərbaycanda biten bir nebat. Har diken demektir, şair kelime oyunu yapıyor.

**“-Unutmak istiyorum
Sahilde şirin uykular gibi
geçen
hazin akşamları,
Güneşli seheri.
Unutmak istiyorum
Yandırıp yakan hatıraları?!”**

Unutmak istiyorum
sensiz geçirdiğim
o ayları,
yılları.
Unutmak istiyorum
unutamadığım
huzursuz gelip geçen
o korkunç fasılları.
Unutmak istiyorum
yaz yağışlı akşamı.
Unutmak istiyorum
pencerenin önünde
gece gündüz eriyen
alevine üşüyen
sinesi dağlı mumu.
Unutamıyorum
ben
o akşamı.

Geçip kervan yanımızdan,
Bir ah koıtu canımızdan.
Karanfile kanımızdan
İçirmişiz, haberin yok!

Yeşil çöller, şiş tepeler,
Deniz susar gah deprenir.
Sinemiz üste kurşunlar
Bitirmişiz, haberin yok...

Bulut aldı gökyüzünü,
Gün yitirdi gündüzünü,
Arıyoruz yeryüzünü,
Yitirmişiz, haberin yok!

Geldim ki, seninle selamlaşayım,
Elimde nemlidir gözü güllerin.
Sana sitemi var, şikayeti var,
Var sana gizlice sözü güllerin.

Ey başı dumanlı karlı Kepezim
Kekliğin, turacın, turnan nerededir?
Gök göller güzelim, diller ezberim
Söyle ey yeşilbaş sonan nerededir.

Azizinem, a dağlar
Ağıt söyler dudağlar.
Elin şairi göçer,
Hem doğma, hem yad ağlar.

Bir mr yaşımızda,
Bir mid karşımızda.
Daim yaddaşımızda
Hanım Nigar yaşıyor.

EPILOG

Mezar yolu kısadır,
Kısadır ömür gibi.
Mezar yolu uzundur,
Sonsuzdur bir sır gibi.

Ağruların içinde
Kavrulurum haçandır.
Mezarlıklar özü de
Bir unvansız unvandır.

Bu yolların kederi
Yüreğimi ağrıtır.
Bu yol benim için yad,
Bu yol bana doğmadır.